

oprav k jízdě způsobilým, nelze z toho vyvozovati, že odevzdání auta se nestalo, poněvadž okolnosti ty nejsou překážkou odevzdání. Tvrzení, že disposiční moc nad automobilem v den úrazu byla pouze v rukou prodávatele L-a, nezbučuje žalovaného vlastníka zodpovědnosti za následky úrazu automobilem, neboť odnětí moci nad automobilem přenáší zodpovědnost na toho, kdo má možnost autem vládnouti, stalo-li se odnětí moci bezprávným činem (§ 1 odstavec čtvrtý zák. ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. z.), tedy činem, přičícím se objektivnímu právu; pouhé porušení povinnosti obligační nestačí a proto též t. zv. jízdy na černo, kteréž zaměstnanec bez svolení a vědomí zaměstnavatele předsevezme, nezbučují majitele automobilu (zaměstnavatele) zodpovědnosti jemu v § 1 a 8 automob. zákona uložené. Pak-li tedy Arnošt T., kterému žalovaný zkušenou jízdou automobilem povolil, použil automobilu žalovaného, by jím svezl Rudolfa T-a a Josefa M-a, porušil tím sice svou smluvní povinnost vůči žalovanému, avšak činu bezprávného se tím nedopustil. Nebylo zde tedy objektivně bezprávného činu, jímž by byl automobil odňat býval moci žalovaného vlastníka a proto neposoudil odvolací soud případ právnicky mylně, uznal-li žalovaného zodpovědným ze škody, jež žalobci srážkou s automobilem žalovaného byla způsobena (§ 1 automob. zákona).

Čís. 2036.

Státní pozemkový úřad není povolán k tomu, by podával soudu posudek, je-li zde zvyklost v příčině výpovědi pachtu.

Pokud jest výpověď »náležitou« po rozumu § 1120 obč. zák.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1922, Rv I 695/22.)

Žalovaný smlouvou pachtovní ze dne 31. prosince 1917 vzal do pachtu pozemky na 6 let (do 31. prosince 1923). V říjnu 1921 prodal dosavadní vlastník pozemky žalobci, jenž dal žalovanému šestiměsíční výpověď ku dni 1. července 1922. Proti výpovědi namítal vypovězený především, že výpověď není »náležitou«, ježto dle všeobecných zvyklostí při pachtu pozemků nutno výpověď dáti v takový čas, aby odevzdání se stalo nikoli v době právě před sklizní, nýbrž v době po sklizni, tudíž v době podzimní, po případě zimní. Procesní soud první stolice ponechal výpověď v platnosti. — **Důvody:** Výpověďí znaleců má soud za prokázáno, že ve zdejší krajině není zvyklosti, by pachtovné pozemky směly býti vypovídány jen tak, aby odevzdání jich stalo se po sklizni, na podzim nebo v zimě. Platí tedy ustanovení § 1120 obč. zák., že nový vlastník může dáti pachtýři výpověď a soud jest toho přesvědčen, že výpověď v tomto případě jest náležitá; musí tedy pachtýř novému držiteli ustoupiti. **O d v o l a c í s o u d** rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Odvolatel uplatňuje neúplnost řízení, poněvadž nabídnutý důkaz dotazem u státního pozemkového úřadu v Praze nebyl proveden a nebylo hleděno k zákonu náhradovému čís. sb. z. a n. 329 z r. 1920. Tento důvod jest bezpodstatný. Provedení důkazu dotazem na státní pozemkový úřad pokládá soud odvolací za zbytečné, poněvadž, kdyby tu byla tvrzená zvyklost, musilo by se to spíše dáti zjistiti slyšením znaleců ze zdejší krajiny než dotazem na uvedený úřad, do jehož oboru činnosti tento případ jistě nepadá, a ostatně

úřad ten teprve krátkou dobu působí, takže jeho praxe nemůže tvořiti základ nějakých zvyklostí. Co se týče zákona o převzetí a náhradě za zabraný majetek pozemkový, jest sice pravdou, že zákon ten praví v § 12 (2) »zpravidla budiž dána výpověď tak, aby osoba, na přejímaném majetku hospodařící, mohla skončiti práce sklizňové«. Pro tento případ však toto ustanovení nemůže přijíti v úvahu, poněvadž onen zákon je pokládati za zákon výjimečný, který se nedotýká všeobecných ustanovení občanského práva. Právem proto zjistil prvý soudce, že zde není nějaké všeobecné zvyklosti co do lhůty, kterou pacht pozemků má končiti a soud odvolací běře toto zjištění za podklad svého rozhodnutí, Co do výtky nesprávného právního posouzení věci jest uvésti toto: Dle § 1120 obč. zák. musí nájemce ustoupiti novému vlastníku po náležitě výpovědi. Odvolatel vykládá slovo »náležitě« tak, že má význam ten, že výpověď nemá býti dána pouze na dobu zákonem stanovenou, nýbrž má míti zvláštní náležitosti a to v první řadě, že nemá daná výpověď býti takového druhu, by neodpovídala zvyklostem při hospodaření. Soud odvolací nepokládá tento právní názor za správný; neboť jak již z jiných ustanovení obč. zák., kde se užívá slova »náležitě« jest patrné — má slovo to vždy jen ten význam, že se má něco státi podle zákona nebo podle platného práva (na př. § 2 obč. zák., který všeobecnou závaznost zákonů činí závislou na náležitém jich vyhlášení a § 919 podle novely teď § 918 obč. zák.); ve všech těchto případech poukazuje slovo »náležitě« buď na zvláštní jiné zákonné předpisy, buď na zvláštní úmluvy stran anebo na zvyklosti, pokud to je přípustno, nikterak však nechce zákon tím vysloviti, že se má něco státi nejúčelnějším anebo nejhospodárnějším způsobem. Danou výpověď je tedy pokládati za náležitou ve smyslu § 1120 obč. zák., když odpovídá zákonným předpisům, t. j. především ustanovením § 1116 obč. zák. v souvislosti s tím ustanovením § 560 c. ř. s. Co by bylo hospodárnější a účelnější, musí zůstatí bez úvahy. Poněvadž v tomto případě žádná zvláštní úmluva stran neplatí, jak strana vypovídána sama uznává, nedovolávajíc se úmluvy nějaké a také žádných zvláštních předpisů není, přišla by v úvahu po případě místní zvyklost. Dle zjištění shora uvedeného však takové zvyklosti tu není. Vzhledem k tomu, že taková místní zvyklost nebyla prokázána, odpovídá výpověď předpisům § 1116 obč. zák. a poslednímu odstavci § 560 c. ř. s. a prvý soudce posoudil správně vše se stanoviska práva, když výpověď uznal za účinnou a stanovil odevzdání pachtovního pozemku po uplynutí zákonité lhůty výpovědní.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pod rouškou dovolacího důvodu § 503, 4 c. ř. s. brojí dovolatel hlavně způsobem, v dovolacím řízení nepřípustným proti ocenění znaleckého důkazu soudem odvolacím a proti zjištění, na základě znaleckého posudku, že n e n í zvyklosti, tvrzené žalovaným. Příslušné vývody, obsahující dokonce i nedovolené novoty, se tedy pomíjejí. Pokud dovolatel, poukazuje k doslovu § 12 (2) náhradového (ne záborového) zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n., trvá v dovolacím řízení na tom, že Státní pozemkový úřad měl býti dotázán, je-li zde tvrzená zvyklost, a spatřuje neúplnost odvolacího řízení po rozumu § 503 čís. 2 c. ř. s.

v tom, že ani odvolací soud nepřipustil nabízeného dukazu, připomíná se jednak, že odvolací soud správně odvodnil, proč nepřipustil příslušného návrhu průvodního, jednak že obor působnosti Státního pozemkového úřadu jest v zákoně ze dne 11. června 1919, čís. 330 sb. z. a n. přesně vymezen, a dle toho pozemkový úřad není povolán, by podával soudum posudky o otázkách, jakou jest otázka, o kterou tu jde. Co se konečně týče výkladu § 1120 obč. zák., opakuje dovolatel s hlediska § 503 čís. 4 c. ř. s. v podstatě to, co vytýkal již v první a druhé stolici, ježto pak příslušné vývody byly celkem správně vyvráceny odvolacím soudem, stačí odkázati dovolatele v té příčině na rozhodovací důvody, příčiněné k napadenému rozsudku.

Čís. 2037.

Náhradový zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n.

Nelze stížností proti výpovědi napadati způsob, jakým bude zabraného majetku použito.

Pro zábor majetku jest lhostejno, zda vlastník zabraného majetku jest tuzemcem či cizozemcem.

Předpisu § 37 náhr. zák. nemůže se dovolávati majitel zabraného majetku soukromého.

Přiznati delší nežli šestiměsíční lhůtu k výpovědi jest zůstaveno volnému uvážení Státního pozemkového úřadu.

Při t. zv. děleném vlastnictví není třeba doručiti výpověď vlastníku vrchnímu.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1922, R I 420/22.)

O k r e s n í s o u d doručil výpověď, danou Státním pozemkovým úřadem ze zabraného majetku, hospodařícímu vlastníku. R e k u r s n í s o u d výpověď zamítl.

N e j v y š š í s o u d změnil napadené usnesení, zamítl stížnost vlastníkovu a zachoval výpověď v platnosti — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Při zkoumání stížnosti vlastnice do výpovědi dlužno vycházeti z těchto zásad: I. že stížnost může dle § 20 nový doslov náhr. zák. vznese na býti jen z důvodu, že při ní nebylo šetřeno ustanovení tohoto zákona o výpovědi, to jest předpisů §§ 12—25, II., že přihlížeti možno v duchu téhož § 20 jen k těm námitkám vlastníka, které ve stížnosti jsou uplatněny. Již s hlediska zásady I. jeví se bezdůvodnými mimo jiné tyto námitky vlastnice, uvedené ve stížnosti jejího plnomocníka: námitka, vyzovovaná z §§ 5 a 10 zák., že výpověď děje se za účelem převzetí lesního majetku do vlastnictví státu, ale k účelům výdělečným, kdežto přípustno to jest jen k účelům všeužitečným, jež prý však v tomto případě nelze dokázati, že vlastnice je cizozemkou, příslušnicí říše Německé a podléhá tedy mírovým smlouvám a požívá jich ochrany, že proti výpovědi majetku lesního, jenž má cenu innoha milionů, mluví předpisy § 37 a násl. náhr. zák. K tomu dlužno v podrobnosti doložiti: Vskutku